

Viðmerking

Íløgustuðulin

Nú dagurin nærkast, har íløgustuðulin til fiskiskafloktan fellur burtur, er orðaskifti um hetta evni av álvara kyknað upp aftur. Mikudagin 18. febr. 98 vóru umboð fyrri alla fiskivinnuna o.fl. bodnir til fundar í landsstýrinum, at fáa eina frágreiðing frá Fiskimálastýrinum um, hvørjar politisku og umsitingarligu ætlanir vóru fyrri framtíðar stuðulsskipanir og aðrar broytingar í lógini um vinnuligan fiskiskap.

Í oddagrein í Sosialinum friggjadagin 20. febr. 98 verður mælt til, at verandi íløgustuðulsskipan verður niðurtappað yvir eitt áráð. Í sama blað verður formaðurin í Meginfelag Útróðrarmanna, Chris Jan Michelsen endurgivin fyrri at siga, at øll umboðini á fundinum við Fiskimálastýri settu seg imóti ætlanini um at niðurlægja íløgustuðulsskipanina. Hetta er ikki rætt. Sum umboð fyrri Felagið Rækjuskip, bleiv ongan tíð sagt um vit vóru fyrri ella imóti ætlan landsstýrisins. Tí skal verða gjørt vart við her, at Felagið Rækjuskip hevur als ikki viðgjørt og tikið stóðu í hesum málið, av tí einföldu orsøk, at rækjuskipini ongan tíð hava fingið jættaðan nakran rakstrarstuðul. Fyri rækjufloktan er hetta sostatt eitt óvirkandi mál.

Felagið Rækjuskip hevur áhaldandi gjørt bæði landsstýri og løgting varugt við teir ovurhonds stóru figgarligu trupulleikar sum rækjufloktan hevur, og at rækjufloktan er í eini serstöðu tá talan er um at skapa virðisøkning fyrri føroyska búskapin, av tí at mest sum øll rækjuveiðar er í altjóða sjógv, har onki verður latið fyrri hesi rættindi. Hetta skal samanberast við tær kvotur sum aðrir skipabólkar - herundir heimaflotin - fær lut í, íggjøgnum millumlanda fiskiveiðuavtalur, har Føroyar lata líka stór virðis afturfyrri tað sum fæst - t.v.s. í veruleikanum ein »null loysn«. Hetta skal ikki skiljast sum at hetta er skeiðt á nakran hátt - tað er bert ein konstatering.

Persónliga skilji eg væl teir grundleggjandi tankar sum liggja aftanfyrri ætlan landsstýrisins um, at vinnan skal klára seg uttan rakstrarstuðul. Eisini kann eg taka undir við ætlanini um, at stuðul framyvir skal lastast partvist til endurnýggjan av flotanum partvist til umbygging og effektivisering av verandi flota. Givið er, at føroyska fiskivinnan stendur fyrri stórum broytingum komandi árin. Ávirkanin av eini komandi oljувinnu á føroyskum øki kemur at verða stór á ávisum leiðum. Eisini er tað hugvekjandi, at tann fiskur

vit í fleiri ár ikki hava brúkt sjálvir, men latið øðrum londum afturfyrri kvotur í teirra sjógv - t.d. svartkjaftur og makrelur - nú eru á veg at fáa eitt munandi búskaparligt virði. Fara føroyingar sjálvir at gagnnýta hesar møguleikar, so vil tað skjálvandi fáa ávirkan á kvotuvæltalurnar við onnur lond.

Sum eg gjørdi vart við á fundinum við Fiskimálastýrið, so haldi eg tað vera spell, um ein komandi lóg um stuðul til menning av fiskifloktanum bert fevnir um fiskiskafloktan og ikki t.d. fjarfiskifloktan eisini. Eg vildi mett tað skjalgott, um landsstýrið stuðlaði og eggaði føroyskari fiskivinnu til at gagnnýta veiðumøguleikar í altjóða sjógv, so leiddis at vit eisini fáa okkara part burturav, tá kvotur fyrr ella seinni verða ásettir fyrri altjóða sjógv eisini.

Mitt tímæli til bæði landsstýri og løgting skal tí verða, at skipað verður fyrri einum breiðum orðaskifti um bæði verandi og komandi stuðulsskipanir til fiskivinnuna, og hvussu fyrirtæti kunnu skapast fyrri, at føroysk fiskivinna kemur víðari enn í dag. Fyri nøkrum árum síðani var skipað fyrri einum almennum fiskivinnudegi. Mælt verður til, at skipan verður fyrri einum líknandi tiltaki skjótast til ber, við luttøku av øllum politiskum flokkum, vinnuni, figgingarstovnum og øðrum áhugaðum, soleiðis at alt orðaskifti um stuðul kann koma á rætta kós aftur. Tað nyttar onki hjá vinnuni at verða stívirin, líka so lítið sum at politikkarar tosa um teorii og sitera Nobelprísvinnarar. Vit hava ein føroyskan veruleika at halda okkum til, og endamálið hjá øllum partum eigur at verða, at finna fram til tað sum er samfelagsliga mest gagnligt. Tað kann tá vísa seg, at stuðul í vissum førum er ein samfelagsgagnlig fløga.

Jákup Egholm Hansen

Viðmerking

Viðmerking til viðtalu í Sosialinum

Viðmerking til viðtalu, ið Terji Dalsgaard hevði í Sosialinum 14. februar 1998: »Vit hava ikki fingið góða móttøku frá landsstýrinum«

Terji Dalsgaard førir seg fram sum útróðrarmann í Sandoynni, ið fær sera ringar umstøður at virka undir. Fyrst kundi eg hugsað mær at spurt Terja, um hann er ein partvísur útróðrarmannur, ella hann er fulltíðar útróðrarmannur, sum hann sjálvur nevnið hesar.

Terji førir fram, at vit hava straffað teir útróðrarmenn, sum eru í fulltíðarstarvi við útróðri, fyrri at náa hinum, sum partvist rógva út. Her haldi eg, hann hevur misskilt tað heila, og tað haldi eg er sera løgdi, tí mær vitandi eru útróðrarmenn í Sandoynni bestu skilamenn, tí kanst tosa við.

Lat okkum hyggja at hesi nýggju skipan, ið er galdandi fyrri útróðrarmenn, og hvussu henda skipan virkar. Verður avreitt fyrri kr. 9.000,- um mánaðin teir seinastu 6 mánaðirnar, ert tú í skipanini og kann fáa inntøkurtygd, sum er kr. 8.200,- um mánaðin, um onki verður fiskað ein mánað. Um tú fiskar fyrri kr. 6.000,- ein mánað, verður tú í inntøkurtygðini frádrigin við 50% av 42% av kr. 6.000,-.

Sett upp sum dømi

Inntøkurtygd	8.200,- kr./mánað
Fiskipartur	6.000,- x 42% = 2.520,- kr.
Frádráttur í inntøkurtygd	2.520,- + 50% = 1.260,- kt.
Inntøkurtygd til útgjaldingar	8.200,- + 1.260,- = 6.940,- kr.

Hugsu vit okkum, at hesin útróðrarmannur býtur 50% av söluvirðinum til bátin og 50% til sín sjálvan, fær hann útgildið í hýru og inntøkurtygd kr. 6.940,- + 3.000,- ella kr. 9.940,-, og tá hevur báturin kr. 3.000,- eftir, ella við øðrum orðum, fiskar hann fyrri, sum í hesum dømi kr. 6.000,- og eigur bátin sjálvur, fær hann við inntøkurtygd kr. 12.940,-.

Sjálvur haldi eg ikki at hetta er ein ring skipan. Um vit heldur skuldu havt kg. í staðin fyrri kr., eri eg bangin fyrri, at ein hevði ikki lagt seg eftir at fingið sum mest fyrri fiskin, tingið var samt við mær at brúka hesa skipan. Eisini hevur viðkomandi útróðrarmannur møguleika at forvinna pening í øðrum arbeiði, og bert 50% av tí forvunnu upphæddini verður frádrigin inntøkurtygðini.

Tá so ført verður fram, at kr. 9.000,- er so stór upphædd, kundi ein spurt, hvussu kanst tú hava ein útróðrarmann, halda hann við líka og sjálvur liva av honum fyrirminni enn hesar kr. 108.000,- um árið.

Ein útróðrarmannur við Aloyvi hevur 84 fiskidagar

um árið, tað vil siga, at um hann fiskar 257 kg. pr. dag og selur hetta fyrri kr. 5,- pr. kg., lýkur hann treytirnar fyrri at verða í skipanini, og tað haldi eg at teir flestu gera, sum driva útróður sum heilárs vinnu, at teir fiska fleiri ferðir hesa nóg.

Ikki haldi eg, at hetta landsstýrið hevur givið útróðrarmenn ringar sømdir eins og Terji Dalsgaard vil vera við, men heldur hinvegin, og eins og ætlanin er nú, tá fiskiloyvini verða útskrivað fyrri seinna hálvár, har dagarnir verða útlutaðir soleiðis, at teir, ið veruliga driva á við útróðri koma at hava nokk av døgum.

Sjálvandi hevur henda broytingin tað við sær, sum

hin ikki hevði, at tað skal ein veruligur útróður driva fyrri at verða í skipanini.

Til ALS-gjaldið er at siga, at eg royndi tað eg kundi fyrri at fáa hetta broytt, antin við at teir komu í skipanina ella sluppu undan gjaldinum, men hetta varð ikki framt, tí landsstýrismaðurin, sum umsitur hetta málið, vildi onki gera við tað. Sjálvur haldi eg, at tað var harmiligt, at hann ikki vísti hesum málinum meiri áhuga. Eg vil so taka málið upp aftur við hann og vita, um ikki møguleiki er at fáa hetta broytt.

Vinarliga,

John Petersen,
landsstýrismaður

Lesarabrøv

Nú fekk Bjørn upp í styvlarnar!!!

Eg havi lisið Bjørn á Heygum nú, líka síðan hann stillaði upp til løgtingsvalið. Hann hevur ikki tann sum annað enn rættartrygd og at standa saman.

Fyri at taka tað seinasta fyrst, so var tað í løgtinginum hent, sum ikki var hent áður, at øll tingmannin stóð sum ein maður. Hetta var tað ferðina, ið vit skuldu krevja »dómara-kanning«, men hvat hendi? B.H. fekk sindrað alt sundur við sínum samrøðum og telefakum, og úrslitið hava vit nú. Jú, B.H., tað er satt sum tú sigur, tað er umráðandi at standa saman sum ein maður! Um øll standa saman, so er lættari hjá einum at hoppa frá. »Saman at standa var ei okkum givið«;

kanska tað er grundprinsippið hjá B.H. Nei, kanska hann hevur lært av mistakinum og tí blívur við at rópa um at standa sum ein maður.

Síðani hansara alfa og omega í løtuni: arbeiðsrætturin. Hann er jú tann rætti at skriva um slíkt, ein maður, ið ongan tíð hevur fingið lort undir neglirnar, hann má jú halda at øll tey, ið eru skitin og sum dálka seg, tey eru lógbrótarar og kriminell, og so mugu tey revsast og dómast, og tað má maðurin jú vera yvirbevístur um, tí hann hevur jú lisið jura, og tá læra teir um slíkt.

Nei, mín góði B.H., vassa í land aftur meðan tú grynur, tí tú kemur skjótt út á djúpt vatn við tí hugbúði,

ið tú hevur um tað arbeiðið fólkið, og ta viðferð, ið tú hevur tonkt tær at givið teimum, um tú hevði »magt sum tú hevur agt«.

Eg veit einki um at ein arbeiðsmaður, ella ein dekkari á einum skipi fáa nýtt arbeiðsgevaran ella reiðaran, um so var so fingur teir fótin í afturpartin beinavegin. Arbeiðsgevarin er altíð tann, ið situr á pengakassanum, og tað vil altíð vera hann, ið kemur at hava maktina og at kunna snýta arbeiðaran, um hann hevur hug til tess. So mín góði B.H., so at seta ein dómstól á nakkan á arbeiðsmanninum er púra burturvíð. Tað eru ikki tey, ið stríðast á gólvinum, ið rendu samfelagið um koll, men mundu

»juristarnir« ikki mangan arbeiða yviríð í 80-unum. Eg havi ikki hoyrt um nakra kanning av teimum ella nakran serdómstól at hála teir til.

So, B.H., tú skalt ikki vága tær aftur at rópa upp um rættartrygd, tú ið heldur so hánt um tann meiniga føroyingin, ið hevur knógvað undir einari kreppu nú í fleiri ár, og sum fyrri ein stóran part er skapt av »tí betra slagnum«.

B.H., rættartrygd er í mínari verð, at øll eru líka fyrri lógini!!!

Vinarligast við tøk fyrri upptøkuna,

Dánjal Hansen